

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Promemorian: Ettårsgräns för sjukpenning och införande av förlängd sjukpenning

Övergripande synpunkter

Arbetsgivarverket tillstyrker förslaget om införande av en borte gräns för hur länge sjuk- och rehabiliteringspenning kan betalas, normalt ett år. Arbetsgivarverket tillstyrker även förslaget att ersättning kan betalas ut under längre tid än ett år, om det finns särskilda skäl för det. Arbetsgivarverket anser dock att reglerna skulle kunna utformas på ett enklare och mer överskådligt sätt. Arbetsgivarverket avstyrker förslaget om en utökad minskningsregel eftersom detta skulle innebära ett ingrepp i den fria förhandlingsrätten.

Tidsbegränsning av sjukpenning

Arbetsgivarverket delar arbetsgruppens antagande att en borte tidsgräns sannolikt kommer att påverka de olika aktörernas beteende på så sätt att åtgärder vidtas tidigare för att förkorta sjukskrivningstiden. Arbetsgivarverket tillstyrker därför förslaget.

Arbetsgivarverket delar också arbetsgruppens bedömning att det krävs en ramtid för att undvika att tidsgränsen för ersättningen kringgås. Den föreslagna konstruktionen kan dock medföra administrativa problem för arbetsgivare. På de flesta arbetsmarknadssektorer finns avtal om kompensation för inkomstbortfall utöver ersättningen från den allmänna försäkringen, så även på det statliga avtalsområdet. Enligt nu gällande kollektivavtal betalas sådan ersättning i förhållande till hur många dagar som förflutit i sjukperioden. Införandet av en ramtid medför dock att arbetsgivare måste hålla reda på både antalet ersättningsdagar och hur de fördelar sig inom den rullande ramtiden på 450 dagar. För att kunna göra det krävs en anpassning av de administrativa systemen vilket kommer att medföra kostnader för arbetsgivare.

Eftersom den avtalade ersättningen vid sjukfrånvaro kompletterar den allmänna försäkringen behöver arbetsgivare i vissa situationer få information om vilken ersättning som betalas av Försäkringskassan. Det gäller t.ex. information om att den anställdes sjukpenning har bytts ut mot sjukersättning. Om de nu föreslagna reglerna införs kommer arbetsgivare också att behöva information om Försäkringskassan, på grund av särskilda skäl, betalar sjukpenning med 80 procent under längre tid än 364 dagar. I vissa fall kan eller vill inte den anställda själv lämna upplysningar till sin arbetsgivare om vilken ersättning han eller hon får från Försäkringskassan. Arbetsgivarverkets erfarenhet är att

det i sådana situationer är mycket svårt för arbetsgivare att istället få upplysningen från Försäkringskassan. Enligt uppgift från Arbetsgivarverkets medlemmar nekar Försäkringskassan, med hänvisning till sekretess, att lämna ut uppgift till arbetsgivare exempelvis om att en anställd har beviljats sjukersättning.

Arbetsgivarverket delar inte Försäkringskassans bedömning i dessa ärenden utan anser att det i 20 kap 9a § Lagen om allmän försäkring (AFL) finns bestämmelser som bör tillämpas i denna situation. I 20 kap 9a § AFL föreskrivs att: ”Försäkringskassan och en domstol får utan hinder av sekretess lämna ut uppgifter om sådana ersättningar åt enskilda, som utbetalas enligt lagstiftningen om allmän försäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt lagstiftning om annan jämförbar ekonomisk förmån för enskilda, under förutsättning att en försäkringsinrättning, ett försäkringsbolag eller en arbetsgivare behöver uppgiften för samordning med ersättning därifrån...”

För att arbetsgivare ska kunna tillämpa både det nu gällande regelverket och den föreslagna utökningen av minskningsregeln krävs att Försäkringskassan på begäran lämnar de uppgifter arbetsgivare behöver för att betala ut rätt ersättning enligt kollektivavtal. Arbetsgivarverket anser därför att Försäkringskassans skyldighet att lämna uppgifter till arbetsgivare bör förtydligas.

Införande av förlängd sjukpenning

Arbetsgivarverket tillstyrker förslaget att en försäkrad kan få ersättning under längre tid än ett år i de fall det föreligger särskilda skäl. Det är rimligt att det finns möjlighet att i vissa fall göra undantag från huvudregeln att sjukpenning endast ska betalas under ett år. Det gäller t.ex., som anges i förslaget, i de fall en försäkrad drabbas av mycket allvarliga sjukdomar, sjukdomar och skador som kräver långvarig medicinsk behandling eller att den försäkrade råkar ut för flera sjukdomar som tillsammans kräver en längre sjukskrivningstid.

Arbetsgivarverket ställer sig däremot tveksamt till den föreslagna konstruktionen med flera olika situationer där det är möjligt att göra undantag från huvudregeln. Enligt förslaget ska det dels vara möjligt att förlänga tiden med sjukpenning med 80 procent om det finns särskilda skäl. I andra situationer ska Försäkringskassan istället kunna bevilja förlängd sjukpenning med 75 procent. Denna förlängda sjukpenning ska dessutom kunna betalas under längre tid än 550 dagar om det föreligger en annan typ av särskilda skäl. Ett sådant system blir administrativt krävande och svårt att överblicka både för Försäkringskassan, arbetstagare, arbetsgivare och andra inblandade aktörer. Det blir komplicerat eftersom det är tre situationer där Försäkringskassan ska bedöma om det föreligger särskilda skäl och eftersom kraven på de särskilda skälen delvis är olika formulerade. En följd av detta blir också att sjuk- eller rehabiliteringspenning kommer att betalas med olika belopp beroende på vilken sjukdom den anställde lider av och därmed vilket av de särskilda skälen som föreligger.

En alternativ konstruktion skulle t.ex. kunna vara att införa en huvudregel om ett års sjukpenning enligt förslaget och att Försäkringskassan därefter, efter ansökan av den försäkrade, successivt får pröva om särskilda skäl föreligger för att betala ersättning för en längre tid. Om en sådan särskild prövning görs är det inte nödvändigt med ett ekonomiskt incitament i form av sänkt ersättningsnivå till 75 procent. Att endast ha en er-

sättningsnivå, t.ex. 80 procent, skulle medföra en förenklad administration både för Försäkringskassan och för arbetsgivare. Ett sådant regelverk skulle också bli betydligt mer överskådligt för de inblandade aktörerna.

Samordning med andra försäkringar

Arbetsgivarverket avstyrker förslaget om en utökad minskningsregel.

Arbetsgruppen menar att en sådan regel inte skulle innebära något ingrepp i avtalen på arbetsmarknaden och att träffade avtal är giltiga även efter ett ikraftträdande av nya bestämmelser. Samtidigt förutsätts att avtalsbestämmelserna om förmåner under sjukdom ska anpassas på ett sådant sätt att de rymms inom de ramar som anges i förslaget. Arbetsgivarverket anser därför att en utökad minskningsregel skulle medföra ett ingrepp i den fria förhandlingsrätten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Göran Ekström. Vid den slutliga handläggningen deltog också chefjurist Karl Pfeifer och socialförsäkringsexpert Karin Lien Olofsson, föredragande.

Göran Ekström

Karin Lien Olofsson